

עלון מיוחד לתת"ם שמשתתפים במבצע "ברכות השחר"

גִּידוּל הַשֵּׁנָה

1

יז"ל ע"י ארגון "בני אמונים" שהוקם לע"ג הרה"ח ר' חיים בן ציון מרמורשטיין ז"ל על ידי בנו הנגיד הר"ר יעקב דב מרמורשטיין הי"ו מגזו-יזרק - ארה"ב.

דבר הנהלת הארגון

בס"ד

ילדים יקרים!

מדי יום ביומו פותחים הנכם את יומכם באמירת "ברכות השחר". בלב מלא תודה מברכים הנכם את בוראכם על חסדיו הרבים המתחדשים מדי יום. ללא ספק כל אחד מכם רוצה בכל לבו שברכותיו יהיו משלמות וראויות להתקבל ברצון לפני אדון כל. היודעים הנכם מה העצה לקר? השתדלו לומר מדי יום את הברכות בקול, כך שישענו השומעים אמן אחר ברכותיכם. כן! ה'אמן' הנה חלק מן הברכה ומשום כך עגית אמן משלימה את הברכה (ראה משנה ברורה קסו כ).

ואכן מנהג ישראל קדום הוא לומר ברפת השחר באזני אדם שישענה אחריהם אמן. על מנהג זה המוזכר בשלחן ערוך (ארח חיים ו ד) שמרו יהודים רבים בדורות קודמים ועל ידי כך העלו והשלימו את ברכותיהם.

עת לעשות לה', בדורנו אנו גם איש יקר ונכבד רודף צדקה וחסד שצמאנו לתורה ולחסד אינו יודע שבעה, הלא הוא הנגיד החשוב ר' יעקב דב מרמורשטיין הי"ו. ובדרכים שונות מעורר את הצבור לחזר למנהג אבות לומר ברכות השחר באזני אדם שישענה אחריהם אמן. ביומנו הברוכה אף התחילו בעשרות תלמודי תורה ברחבי הארץ להקפיד על אמירת ברכות השחר באזני האילת, ברוח הפתיב: "חנוך לעזר על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממונה.

לצרה הפצת רעיון זה הוקם ארגון "בני אמונים" על שמו של אבי המוסד הרה"ח ר' חיים בן ציון מרמורשטיין ז"ל שישענו עגית אמן הנה יקר בעיניו עד כואד והנה מהדר ומקפיד לקימו בשמחה ובחירות קדש.

הגליון שלפניכם הנו הראשון בסדרת הגליונות האמורים לצאת לאור בעזהשי"ת, והוא מכיל חמור עתיר תכן בענין עגית אמן, מאוצרות חז"ל ומדברי רבותינו, וישמע חכם ויוסיף לקח.

יהי רצון שנוכח כלנו לעד בדרכי אבות, לקיים את כל דברי התורה הזאת באהבה וביראה, ומי יתן וההקפדה על מנהג נפלא זה תותיר רשם עז בלב כלנו ולהמשיך ולהתחזק בעגית אמן בפרט ובתפלה בכונה בכלל.

שלכם
העורך

בנותיבי וההלכה

הלכות

ברכת השחר

א. מדי בקר אומרים אנו בתחילת תפילת שחרית קבוצה של חמש עשרה ברכות שבהם הנם הודעה לה' על הטוב אשר הוא גומל עמנו כל יום מחדש.

ב. בפוסקים מובאים שני טעמים לכך שחכמים תקנו לברך ברכות אלו מדי בקר:

1. כל הארץ הנה קנינו של הקדוש ברוך הוא ואסור לו לאדם להנות מפנה בלא ברכה. לפיכך תקנו חכמים שיברך האדם מדי בקר על ההנאות שהוא נהנה מן העולם הזה.

2. בזמן דוד המלך השתוללה מגפה נוראה בעם ישראל ומדי יום נפטרו מאה אנשים. בעקבות כך תקן דוד שכל אדם מישראל יברך מדי יום מאה ברכות. ואכן בפעם שהחלו לנהוג כך נעצרה המגפה. את הברכות הללו תקנו חכמים כדי להשלים למאה, את מנין הברכות שיברך אדם מדי יום.

טור ארבע חיים מו

ג. בגמרא מובא פי נהגו לברך ברכות אלו בפעם שהוא נהנה מהדבר שעליו הוא עומד לברך. לדגמא: בעת שהאדם מתעורר ופותח את עיניו מברך "פולחן עורים", פאשר הוא מתנשב על מטתו מברך "מתיר אסורים" וכן הלאה. אולם כך יכלו לנהוג רק בזמן הגמרא שאז נהגו האנשים בקדשה והיו נזהרים גם בשנתם שלא לגעת במקומות הפוסים, אבל כיום שאין גדינו נקיות נהגו לברך את כל הברכות בבית הנקטת.

שלחן ערוך שם א ב; ערוך השלחן שם ט

ד. כאוי לאדם להקפיד לענות מדי יום לענות תשעים פעמים "אמן" אחר ברכות שישומע (מלבד ה"אמן" שעונים אחר הפדיש). לפיכך יש מקפידים לשמוע ברכות השחר מחבר ולענות אחריהם אמן.

שם ו ד ו, משנה ברורה שם יג ; רמ"ע מפאנו קט

שְׁנֵי הַשָּׁחַד

אמרות על ברכות השחר

אשר נתן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה.

בברכה זו מודים אנו לקדוש ברוך הוא על הבינה שנתן בנו, שבאמצעותה נתן להבחין בין יום ללילה.

נשאלת השאלה: הלא מהבינה והדעת שנתן בנו הקדוש ברוך הוא מפיקים אנו תועלת עצומה, באמצעותה יודעים אנו פיצד לנהוג בכל המצבים, מבינים את אשר אנו לומדים וכדומה, מדוע מזכירים אנו דבר פה פעוט כמו 'הבינה להבחין בין יום ללילה'?

משיב רבי נתן צבי פינקל זצ"ל הסבא מסלבודקא: הגמרא במסכת ברכות (נט ב) אומרת כי בעת ירידת הגשמים יש להודות ולומר: "מודים אנחנו לך על כל טפה וטפה שהורדת לנו". גם בבינה ודעת יש להודות לבורא על טפת הבינה הקטנה ביותר שנקות בקריאה. ומה היא? הבינה להבחין בין יום ללילה. מודים אנו אפילו על טפת בינה זו וקל וחמר שכלולה בקה הודאה על הבינה והדעת הרחבה שחנן אותנו הבורא.

טללי אורות באורי תפלה א ריא

דע מה שתשיב

על מי מגדולי הדורות מספר כי היה שומע ברכות השחר אפילו מאה פעמים?

1

האם אדם עור תיב לברך ברפת "פוקח עורים" מידי בוקר?

2

לאיזה פסוק בתורה הסמיכו חכמים את החיוב לברך מדי יום מאה ברכות?

3

באלו ימים בשנה, יש חסוברים כי אין לברך אחת מברכות השחר?

4

את התשובות יש לכתב בכתב יד ברור ולצנ פרטש סדף את שם הפותר ולשלחם לארגון "בני אמונים" רח בעל התנא 18 ב"ב.

העונים נכונה ישתתפו בהגרלת פרסים תורניים יקרי ערך

מעשה אמן

ספורי צדיקים מענין עגית אמן

החלום ושברו

העונה אמן בכל כחו פותחין לו שערי גן עדן". (שפת קיט ב) וקזה תנצלו מכל הגזרות הנוכחות הקותרגשות עליכם ותזכו לברכת שמנים מקורומים.

והנה אך כלה האיש לדבר, פרח ונעלם.

לאחר מכן, התעוררתי, נפשתי מאד, ולא נדעתי את נפשי מגדל החניון הנוכח הזה. לא נדעתי אם אמת הוא או חלום, עמדתי בתפלה לה' ובקשתי מבורא עולמים שיצטו בנדי אות וסימן כדי שאדע אם אמת הדבר או חלום הוא בכל החלומות אשר שוא יברונו.

כל אותה העת אצבע נדי היתה מנחת על דף הגמרא ולקשקשתי את תפילתי, הבטתי לראות על מה פוראה נדי, ולתדהמתי אני רואה את אצבעי הפוראה על דברי ריש לקיש, "כל האומר אמן בכל כחו פותחין לו שערי גן עדן", ראיתי בך אות מ'שמים שהיה זה אמת ולא חלום שוא.

סגרת את דף הגמרא, נשקתי לספר, הקורתי למקומנו והלכתי בשליחותי של מקום לקרע גזר דינם של ישראל ולהריק עליהם שפע ברכה מקורומים ולקדם צנאתו של רבי שמעון בן לקיש להזהר ולהזהיר את עם הקדש שיהיו זהירין בעגית אמן ושקרו בצדו שכל העונה אמן בכל כחו קורעין את גזר דינו וזוכה לשפע ברכה והצלחה, ופותחין לפניו שערי גן עדן.

בזילנא מהו פדנו, הצדיק רבי שמעון דנו, שהנה ידוע באדם קדוש, שיראתו קודמת לתקמתו. נהג הנה לו לרבי שמעון דנו, שהנה הולך בבתי גנסיות ובבתי מדרשות ומוזהיר את העם על עגית אמן, ואמן זה שמה כפא.

פעם אחת נזדמן לזילנא אחד מגדולי הדור ושאלו מה כאה על ככה לשוטט בבתי הגנסיות יום יום ולהזהר ולהזהיר על עגית אמן ואמן זה שמה כפא?

פתח רבי שמעון ואמר, מעשה שהנה כך היה. פעם אחת יומא דפגרא הנה ובית הדין סגור הנה. יושב הייתי בביתי ספון על התורה ועל העבודה. גמרא מסכת שבת היתה לפני, וכך ישבתי שעות רבות וגורם ושונה בתורתם של תנאים ואמוראים.

והנה לפתע תקפה אותי תרדמה, ראשי נשטט על דף הגמרא, ובחלומי אני רואה איש הדור פנים ופניו מפיקים זהר עליון.

והאיש הולך וקרב, עד שנגע בראשי.

לאחר מכן שאלני, מדוע אין אמה זהיר בדברי?

הנדענעתי מן הפוראה ובשארית פחותי שאלתיו, מי אמה ומה הם דבריך.

אולם האיש לא השיב.

אבקש מפי, אמר האיש, שמהיום והלאה תלך ותזהיר בבתי גנסיות ובבתי מדרשות שיהיו זהירים בדברי ריש לקיש האומר: "כל

ספר "שירו למלך" עמוד 131

